

DRWĘCA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży”, „Nasz Przyjaciel” i „Rolnik”

„Drwęca” wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla obywateli 1,50 zł z doręczeniem 1,60 zł miesięcznie. Składniczo wynosi 450 zł, z doręczeniem 5,05 zł. Przejrzajcie się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Redakcja: Nowe Miasto Pomorskie, ul. Słowackiego 10.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 8-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowe Miasto 8.

Adres telegr.: „Drwęca” Nowe Miasto-Pomorz.

Rok X.

Nowe Miasto-Pomorz, Sobota, dnia 1 lutego 1930.

Nr. 13

Tekst porozumienia polsko-niemieckiego w sprawie likwidacji.

Pisma niemieckie ogłosiły dosłowny tekst umowy likwidacyjnej, zawartej między Polską a Niemcami. Tekst umowy został złożony do zatwierdzenia parlamentowi niemieckiemu, a ma być również przedłożony Sejmowi polskiemu. Pisma sancyjne, ogłaszając tekst, nadmienią, iż w umowie tej nie mogą być przeprowadzone żadne zmiany. Ogłoszona umowa porozumienia polsko-niemieckiego, z dnia 31. 10. 1929 r., składa się z 2 części, z tekstu i końcowego protokołu, do porozumienia z dnia 13. 10. 1929 r. Oto jej treść:

1. Rząd Rzeczypospolitej i rząd Rzeszy składają następujące deklaracje, które złożone będą konferencji baskiej i uprawomocnią się równocześnie z wejściem w życie planu Younga.

2. Rząd niemiecki oświadcza, że zrzeka się wszelkich pretensyj charakteru finansowego lub dotyczących mienia, stojących w związku z wojną lub traktatem pokoju, bądźto państwa, bądźto jego obywateli (osoby fizyczne i prawne), które mogły być lub będą mogły być skierowane bezpośrednio lub pośrednio do Polski z powodu jakichkolwiek operacji, przeprowadzonych przed wprowadzeniem w życie planu Younga łącznie z pretensjami, uznanymi przez specjalną umowę, odnoszącą się do tych operacji.

Co do pretensyj charakteru finansowego lub dotyczących mienia ze strony Polski, bądźto państwa, bądźto jego obywateli (osoby fizyczne i prawne), stojących w związku z wojną lub traktatem pokoju, które mogły być lub będą mogły być skierowane bezpośrednio lub pośrednio do Niemiec z powodu jakichkolwiek operacji, przeprowadzonych przed wprowadzeniem w życie planu Younga łącznie z pretensjami, uznanymi przez specjalną umowę, odnoszącą się do tych operacji, rząd polski uznaje postanowienia § 143 rozdział 9 planu Younga.

Nie przesądzając postanowień art. 5 niniejszego porozumienia, obecne deklaracje stanowią zupełne i ostateczne odstąpienie od powyższych pretensyj bez względu na osoby zainteresowane.

3. Rząd polski oświadcza, że zrzeka się wszelkiej likwidacji, którą rząd polski wykonał lub mógł wykonać, powołując się lub stosując się do postanowień art. 92 i 197 b traktatu pokoju odnośnie do majątków, praw i udziałów niemieckich w Polsce, znajdujących się jeszcze w rękach ich właścicieli lub dawnych właścicieli w dniu 1 września 1929.

Wszelkie środki zabezpieczające, stosowane w związku z powyższą procedurą likwidacyjną, stracą swą skuteczność w chwili wprowadzenia w życie niniejszego porozumienia.

Mienie, o którym mowa, będzie wydane w stanie faktycznym i prawnym, w którym się znajduje, z prawami i korzyściami, które są z niem związane i kosztami, które na niem ciążyą, lecz bez możliwości pretensyj odnośnie do mienia z tytułu kosztów i wynagrodzeń sekwestru likwidacyjnego.

4. Spory, które mogłyby powstać z powodu interpretacji i stosowania niniejszego porozumienia i które nie będą mogły być załatwione w drodze dyplomatycznej, będą na żądanie jednej ze stron umawiających się oddane do trybunału arbitrażowego. W tym celu każda strona zamianuje superarbitra, a obaj arbitrzy wybiorą przewodniczącego neutralnego. P. prezydent Konfederacji szwajcarskiej będzie uproszony o jego wyznaczenie.

5. Oba rządy porozumiewają się natychmiast po podpisaniu niniejszego porozumienia, aby ustalić, jakie środki należy przedsięwziąć w sprawie dalszej działalności Międzynarodowego Trybunału Rozjemczego polsko-niemieckiego. Obydwa rządy porozumiewają się natychmiast po podpisaniu niniejszego porozumienia, jakie środki należy przedsięwziąć co do dalszej działalności mieszanego Trybunału Rozjemczego polsko-niemieckiego.

6. Niniejsze porozumienie oraz jego protokół końcowy będą ratyfikowane i wprowadzone w życie przez obie strony równocześnie z wprowadzeniem w życie planu Younga.

Pod tym widnieją podpisy: (—) Rauscher (—) Zaleski.

Treść protokołu końcowego.

Protokół końcowy do art. 2 tego porozumienia opiewa:

1. Deklaracja niemiecka, zawarta w art. 2 powołanego porozumienia, obejmuje również wszelkie pretensje obywateli niemieckich przeciwko rządowi polskiemu, oparte na artykułach 92 al. 4 297 h. al. 2, 304 i 305 traktatu wersalskiego, zarówno te, które zostały już wniesione do Mieszanego Trybunału Rozjemczego polsko-niemieckiego, jako też te, które mogły być wniesione i które wynikają z przeszłości.

2. Deklaracja polska, zawarta w art. 2 powołanego porozumienia, obejmuje również wszelkie pretensje obywateli polskich, wniesione do tego samego Trybunału przeciwko rządowi niemieckiemu, oparte

na art. 297, 298, 300, 304 i 305 traktatu wersalskiego zarówno te, które zostały już wniesione do tego Trybunału, jako też te, które mogły być wniesione i które wynikają z przeszłości.

3. Pretensje, wynikające z postanowień przejściowych konwencji genewskiej z 15 maja 1922, w stosunku do których Trybunał Rozjemczy w Bytomiu lub Komisja Mieszana w Katowicach są kompetentne, nie są objęte wzajemnym zrzeczeniem się.

4. Wzajemne deklaracje, zawarte w art. 2 powołanego porozumienia, obejmują nie tylko pretensje obywateli (osób fizycznych i prawnych) przeciwko odpowiedniemu rządowi, ale także pretensje charakteru finansowego jednego rządu przeciwko drugiemu rządowi na ich własny rachunek bez względu na położenie prawne lub faktyczne.

Warszawa, 31 października 1929.

(—) A. Zaleski. (—) Rauscher.

Generalna debata w komisji budżetowej nad uposażeniem urzędników

Warszawa, 29. 1. Sejmowa komisja budżetowa w godzinach popołudniowych przystąpiła do obrad nad projektem ustawy skarbowej. Pierwszy zabrał głos sprawozdawca, pos. Krzyżanowski, który podkreślił na wstępie, że w ostatnich dniach zaszedł wypadek finansowy bardzo doniosły, a mianowicie Rząd podpisał umowę w sprawie likwidacji długów plebiscytowych. Mówca oświadcza, iż zapowiedziana jest wypłata 1/3 w roku budżetowym 1930/31 dodatku mieszkaniowego, a choć data ta zapadła w listopadzie, gdy nie przewidywano jeszcze takiego pogorszenia sytuacji, obowiązują nadal i Rząd zamierza wnieść kredyty dodatkowe, aby móc należność wypłacić w 1-ej dekadzie marca.

Mówca stwierdza, że, mimo ciężkiej sytuacji, stawi ten wniosek, lecz nie mógłby już ani na krok dalej i nie może poprzeć wniosku o podwyższenie poborów o 5 proc., gdyż nie widzi na nie pokrycia.

Pos. Rybarski proponuje do artykułu 4 dodać następujące 3 ustępy: „z nadwyżki budżetowej przeznaczają się kwotę 31 milionów na powiększenie w roku budżetowym poborów z dodatkiem miesięcznym do uposażeń względnie podwyższyć uposażenie dodatków 5 proc. do łącznej wysokości 20 proc. uposażenia.

Pos. Czapiński proponuje rezolucję, wzywającą Rząd, aby przedłożył projekt polskiego prawa budżetowego. Co do sprawy urzędników mówca wyjaśnia, że wniosek P. P. S., zgłoszony w porozumieniu z Ch. D. i N. P. R., żąda przeznaczenia 51 milionów na dalszy 5 proc. dodatek miesięczny dla urzędników państwowych, a ponieważ to nie wyczerpuje nadwyżki, ma być przeznaczona na zwiększenie dotacji Banku Rolnego na cele kredytowe dla drobnych rolników.

Pos. Chądzyński (NPR) podtrzymuje swój wniosek, zmierzający do podwyższenia uposażeń pracowników kolejowych o dalsze 5 procent.

W dalszym ciągu zabrał głos poseł Rozmaryn, który stwierdził, iż budżet jest przynajmniej o 30 milionów za wysoki.

Pos. Rataj nie godzi się na wniosek w sprawie 5 proc. dodatku dla urzędników, natomiast projektuje, ażeby w miarę wpływów z przewidzianych nadwyżek przeznaczono 25 milionów złotych na dotacje dla Banku Rolnego celem uruchomienia ulgowych kredytów krótkoterminowych dla drobnego rolnictwa, dalej 65 milj. złotych na wypłatę reszty zaległości z roku 1928 dodatku mieszkaniowego.

Następnie zabrał głos minister Matuszewski, który w przemówieniu swem dał szereg wyjaśnień co do poszczególnych pozycji.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Rząd postawi kwestję zaufania, jeżeli komisja budżetowa uchwali podwyżkę dochodów dla podwyższenia płac urzędników?

Jak wiadomo, w toku obrad nad budżetem (Klub Narodowy), a wczoraj pos. Chądzyński (NPR) postawił szereg wniosków, podnoszących dochody budżetowe na ogólną sumę około 160.000.000 zł., które byłyby przeznaczone na wydatki podwyżkę płac urzędniczych. Wnioski te wywołały konsternację w rządzie, który im się stanowczo sprzeciwia, uważając, że budżet jest już i tak zbyt nagły.

W kulisach krąży pogłoski, że jeżeli wnioski te przejdą, to pos. Krzyżanowski złoży referat generalny, a nie jest wykluczone, że rząd postawi kwestię zaufania.

Umowa zbożowa z Niemcami.

Warszawa, 29. 1. Wczoraj rano przybył do Warszawy z Berlina dyrektor departamentu handlowego ministerstwa przem. i handlu, p. Mieczysław Sokołowski. Dyrektor Sokołowski bawił w Berlinie w związku z zawarciem polsko-niemieckiej umowy, dotyczącej eksportu zboża.

W poniedziałek umowa ta została sparafowana. Na podstawie tej umowy koncern Scheuera nabywa około 35—40 tys. tonn żyta po cenie o 20 proc. wyższej od notowanej na giełdach zbożowych. Transakcja powyższa obejmuje również zapoczątkowaną przez państwowy Bank Rolny dostawę 20 tys. tonn żyta z państwowych rezerw zbożowych.

Jakkolwiek umowa ma charakter prywatno-gospodarczy, to jednak z uwagi na państwowy charakter obu kontrahentów zostanie ona ujęta w formę dwóch not dyplomatycznych, które będą wymienione między niemieckim urzędem spraw zagranicznych, a poselstwem polskim w Berlinie.

O natychmiastową pomoc dla rolnictwa. Obrady pod przewodn. min. Janta-Polczyńskiego.

Warszawa, 30. 1. W dniu dzisiejszym o godz. 10 przed poł. rozpoczęła się w Ministerstwie Rolnictwa konferencja, zwołana przez p. ministra Janta-Polczyńskiego, w celu przedyskutowania z przedstawicielami organizacji rolniczych planu doraźnej pomocy dla rolnictwa. Konferencja przygotowana została za pomocą rozesłanych do organizacji rolniczych i rolniczo-społecznych kwestionariuszy, zmierzających do ustalenia postulatów z organizacjami społeczeństwa rolniczego. Nadesłane odpowiedzi zostały opracowane w Ministerstwie i konferencja obecna ma przedewszystkiem na celu wyjaśnienie tych zagadnień, które w odpowiedziach przedstawione zostały bądź w sposób niedostatecznie wyczerpujący, bądź też sprzeczny.

Zgon prezesa Gminy Polskiej i posta do sejmu gdańskiego ks. prof. Miszewskiego.

Gdańsk. Dn. 25 zmarł w 42 r. życia śp. ks. prof. Leon Miszewski, prezes Gminy Polskiej, poseł polski na sejm gdański i prof. gimnazjum polskiego. Śmierć nastąpiła na skutek ataku, którego doznał podczas posiedzenia sejmu gdańskiego.

Śp. ks. poseł Leon Miszewski urodził się 26 września 1887 r. w Brusach, święcenia otrzymał w roku 1912. Następnie był wikariuszem w Chelmży, a potem w Starym Szkotlandzie, gdzie był czynny od r. 1913—1919 i gdzie cieszył się wielką popularnością. Stąd przeniesiony został śp. ks. Miszewski do Torunia, gdzie w r. 1922 został profesorem religii przy tamt. gimnazjum. Takie samo stanowisko otrzymał następnie przy polskim gimnazjum w Gdańsku. Śp. ks. Miszewski poniósł około powstania i rozwoju tegoż gimnazjum ogromne zasługi, zaliczał się do jego założycieli i organizatorów. Od półtora roku piastował ks. Nieboszczyk urząd prezesa Gminy Polskiej, naczelnej organizacji polskiej w Gdańsku. Zaszczytne to stanowisko wymagało szczególnie ogromnego taktu, oględności i wyłączenia wszelkiej energii wobec różnorodności warstw, do organizacji tej należących.

Nadmiar pracy i jej różnorodność wyczerpały przedwcześnie siły organizmu śp. ks. prof. Miszewskiego.

Zmarły prezes Gminy Polskiej słynął poza tym z wielkiej dobroczynności, ofiarności i gorącego patriotyzmu. Wszelkie swe dochody ofiarował nie tylko swym ubogim krewnym, ale także ubogim wogóle. Polska ludność gdańska zachowa swego zmarłego prezesa, profesora i posta, ks. Leona Miszewskiego, który zmarł niejako na posterunku obrony jej praw, w wdzięcznej i niegasnącej pamięci.

Pogrzeb ś. p. ks. Miszewskiego.

Gdańsk. Dziś przed południem odbył się tutaj uroczysty pogrzeb ś. p. ks. prof. Miszewskiego, prezesa gminy polskiej w Gdańsku i posta na tutejszy Sejm. Zmarłego pochowano na cmentarzu kościoła po-jezuickiego w Starym Szkotlandzie, na przedmieściu miasta.

Eksportacja zwłok z kaplicy Sióstr Dominikanek rozpoczęła się o godz. 9. Przemówienia wygłosili dyrektor gimnazjum polskiego w Gdańsku, p. Augustyniak, dr. Moczyński imieniem gminy polskiej i prof. Münnich z Torunia jako przedstawiciel tamtejszego kuratorium szkolnego. Kondukt pogrzebowy, w którym wzięło udział około 3.000 osób i 40 księży polskich z Gdańska i Pomorza, ruszył przez miasto do kościoła w Starym Szkotlandzie, gdzie odprawiono uroczyste nabożeństwo. Kazanie wygłosił przyjaciel zmarłego, ks. Makowski z Chojnic.

W pogrzebie wzięły udział wszystkie polskie towarzystwa, działające w Gdańsku z 36 sztandarami. Z Gdyni i Tezewa przybyły orkiestry kolejowe i 2 kompanie K. P. W. Rząd polski reprezentował min. Strasburger, Senat gdański — wiceprezydent Gehl, zaś Sejm gdański prezydent Spill. Biskup O'Rourke był nieobecny. Z Pelplina przybyli księża: kanonik prałat Lewandowski i radca Wojewoda. Obecny był również bratanek Zmarłego, ks. Józef Miszewski.

Ciekawe wiadomości o pobycie oficerów w Sejmie.

Na komisji budżetowej przy omawianiu budżetu min. spraw wojskowych, zabrał głos poseł Dąbrowski (Klub Nar.) i przedstawił szczegóły bardzo ciekawe odnośnie do pobytu oficerów w Sejmie w dniu 31 października.

W ostatnich czasach — mówił poseł Dąbrowski, zasły jaskrawe fakty mieszanina armii do konfliktu rządu z Sejmem. Czy wiadomo p. Ministrowi, że dnia 31 października r. ub. do szeregu instytucji wojskowych i oddziałów przed ukończeniem urzędowania przyszedł rozkaz ustny w formie zarządzenia najbliższych przełożonych lub przestany przez zaufanych oficerów zebrania się o godz. 16 w westybulu przychodni centralnej szpitala Ujazdowskiego. Mówiono, że p. Minister Spraw Wojsk. będzie w Sejmie i że oficerowie mają być w szpitalu Ujazdowskim na wszelki wypadek. Gdy zapytano, czy trzeba mieć broń, powiedziano, że nie, bo rewolwer i tak każdy ma przy sobie.

Okolo godziny 16 m. 30 w Szpitalu Ujazdowskim zebrano się około 150-ciu oficerów z różnych oddziałów Ministerstwa Spraw Wojskowych i pułków. Nazwiska oficerów wymieni mówca przed osobną komisją, w tym celu wybraną. Gdy oficerowie pytali, po co się tu zebrali, kategorycznej odpowiedzi nie otrzymali. Dowódcą całej grupy był pułkownik Dojan Surówka jako szef bezpieczeństwa odcinka Sejmowego. Starsi z każdej grupy meldowali mu stan oficerów. Przed szpitalem wystawiony był posterunek z paru oficerów. Wszyscy oficerowie

zostali podzieleni na 5-ki ze starszym oficerem na czele. Oficerom nie wolno było ani wychodzić ze szpitala ani podchodzić do telefonu.

W pewnej chwili stało się wiadomem, że Marszałek Piłsudski przybył do Sejmu i że w Sejmie znajduje się liczna grupa oficerów. Nazwisko łącznikowego oficera pomiędzy dwoma grupami mówca wymieni przed komisją śledczą. Stało się wiadomem, że Sejm nie został otwarty.

O godz. 18 m. 30 przybył p. pułk. Wieniawa-Długoszowski z adiutantem i miał przemówienie o ideologii Komendanta. Ponieważ sprawa się przeciągała, pozwolono po jednym oficerze z każdej piątki wyjść do miasta.

Zatem jedna część oficerów była w Sejmie, a druga część, liczebnie większa, ukryta w szpitalu Ujazdowskim. Pierwsza miała złożyć hołd Ministrowi Spraw Wojskowych. Czy ci, którzy byli ukryci, także przyszedli złożyć hołd? Nie winię oficerów, ale winię przedwzrostkiem tych, którzy wydali podobne rozkazy i którzy winni być wysłedeni i surowo ukarani.

Rozprawa nad budżetem Min. Spraw Wojsk. przeciągnęła się do 11,30. Zabrał w niej głos p. Wiceminister Konarzewski, zarzuty, wysunięte przez pos. Dąbrowskiego, pozostawił jednak bez odpowiedzi.

Dopiero na nalegania pos. Czapińskiego (P. P. S.), oświadczył, że te sprawy są w toku dochodzeń i musi się wstrzymać od wszelkiej odpowiedzi przed ich ukończeniem.

Skutki prohibicji. — 10-ta rocznica prohibicji w Stan. Zjednoczonych.

Skarb państwa poniósł straty 3 i pół miljarda dolarów. — 780 tys. osób aresztowanych lub zasądzonych za przekroczenia prohibicyjne. — 35 tys. osób zabitych i zatrutych alkoholem.

Nowy Jork. Prohibicja obchodzi w tych dniach 10-lecie swego istnienia. Z tego powodu zarówno zwolennicy, jak i przeciwnicy jej wystąpili w prasie i przemówieniach publicznych z jednej strony z jej obroną, a z drugiej z ostrem jej potępieniem. W pismach ukazały się karykatury, przechodzące jaskrawością wszystko, co dotychczas w Ameryce widziano w tej dziedzinie.

„World“ w korespondencji z Waszyngtonu stwierdza, że prohibicja poszkodowała dotychczas skarb Stanów Zjednoczonych na przeszło 3 miljardy

dolarów, a mianowicie pół miljarda na utrzymanie odpowiednich biur i urzędów oraz 3 miljardy stracono w rubryce dochodów z akcyzy; przeszło 550 tys. ludzi zostało aresztowanych, a 230 tys. skazanych na więzienie; około 1000 ludzi zginęło, a 34 tys. zmarło na zatrucie złym alkoholem.

Zdaje się, że Stany Zjednoczone doszły obecnie w dziedzinie tego problemu społecznego do przesilenia, a ruch antyprohibicyjny, wzmagający się z dnia na dzień, doprowadzi wkrótce do upadku tej reformy.

Zaproszenie!

W dniu 1-go lutego (w sobotę) o godz. 8,30 wiecz. odbędzie się na sali Hotelu Polskiego

Uroczysta akademja

celem uczczenia

Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego z okazji Jego Imienin.

Na tę uroczystość mamy zaszczyt zaprosić Szanowne Obywatelstwo miasta i okolicy.

Wstęp na akademję bezpłatny.

Równocześnie uprasza się Szan. Obywatelstwo o wywieszenie sztandarów.

Magistrat
Kurzętkowski, burmistrz.

Rada Miejska
Domagała, przewodn.

Tydzień propagandy trzeźwości w Polsce.

Rozporządzenie ks. Biskupa w Pelplinie.

Od 1 do 8 lutego obchodzić będzie cała Polska Tydzień propagandy trzeźwości. Najprzew. ks. Biskup pelpliński wydał co do Tygodnia trzeźwości nast. rozporządzenie:

Kto bacznie śledzi stosunki, przyznać musi, że plaga alkoholizmu szerzy się w sposób przerażający wśród wszystkich stanów, niestety także wśród młodzieży. Zamiłowanie do kieliszka wypacza charakter: z człowieka energicznego czyni niedołęgę; z obywatela szlachetnego — samolubą i brutalną; z młodzieńca utalentowanego — leniwcą i hulakę; z człowieka czystego — rozpustnika.

Do tego dochodzą liczne zastępy dzieci, obarczone dziedzicznie i skłonne do występku. To też nie będziemy mogli odmówić słuszości tym, którzy wzywają naród do opamiętania się. Zaiste czas wielki, aby tęsknota licznych dusz szlachetnych za odrodzeniem wewnętrznym każdego z osobna stała się zbiorowym wołaniem i czynem. Zaczniemy od usunięcia zamiłowania do kieliszka, jednej z głównych przyczyn obecnej demoralizacji. Popierajmy dążenia tych, co walczą z alkoholizmem, dążą do moralnego odrodzenia i gospodarczego uniezależnienia narodu.

Aby poczynania te poprzeć, zarządzam, aby:

1. w niedzielę, dnia 2 lutego, we wszystkich kościołach diecezji wygłaszano kazania o zgubnych skutkach alkoholizmu dla charakteru człowieka;

2. w dzień ten urządzono składkę na cele walki z alkoholizmem, a składkę tę niezwłocznie przez przewielebnych księży dziekanów przesłano do kasy Biskupstwa w Pelplinie;

3. zorganizowano, gdzie to możliwe, odpowiednie akademje. Suma o godz. 8 odprawi się z wystawieniem Najśw. Sakramentu.

WIADOMOŚCI.

Nowe miasto, dnia 31 stycznia 1930 r.

Kalendarzyk. 31 stycznia, Piątek, Piotra z Nolasko.
1 lutego, Sobota, Ignacego b. m.
2 lutego, Niedziela, 4 po 3 Król. Ocz. N. M. P.
Wschód słońca g. 7 — 45 m. Zachód słońca g. 16 — 53 m.
Wschód księżycy g. 9 — 10 m. Zachód księżycy g. 19 — 35 m.

Z miasta i powiatu.

Dwa dobre przedstawienia

„Śluby Panieńskie“ — „Krzyżacy“.

k Lubawa. „Śluby Panieńskie“ hr. Fredry odegrało 26. bm. Koto Pedagogiczne Uczniów Seminarjum Naucz. w Lubawie.

Z bogatej skarbnicy polskiej literatury scenicznej wydobyto na światło dzienne jedną z tych pięknych perel polskiego humoru, jakie, niestety, zbyt nierzadko spoczywają na dnie niepamięci czy w pyłach zapomnienia. Dobrze, że znalazł się ktoś o dobrym smaku, pomny na piękno rodzimej komedji, który zaprezentował nam na scenie rzecz piękną, o nieprze-

POTWORY LUDZKIE.

POWIEŚĆ.

58

(Ciąg dalszy.)

— Dobrze. Ile żądacie?
Kalot uklonił się nisko.
— Zaczynamz mnie pan rozumieć, rzekł uprzejmie, — nie potrzebuję się więc zwracać do żony pana?
— Milczec! — krzyknął Alfons z wściekłością.
— Ile żądacie, aby natychmiast opuścić Francję z dzieckiem i nigdy tu nie wracać?
— Ha — do Anglii nie pojedę. Byłem tam i wiem, że klimat angielski nie służy mi wcale!
— To znaczy, że polleja tam sprytalsza, niż tu!
— O nie, ale wieczna mgła szkodzi zdrowiu. Ale im dalej pojedę, tem więcej potrzebuję pieniędzy. Pan sam wie najlepiej, że podróże dużo kosztują!
— Skończmy już raz, zawołał Alfons niecierpliwie. — Ile żądacie?

— Muszę mieć taki kapitał, abym mógł z procentów żyć wygodnie, nie potrzebując się niczem zajmować. Bo do pracy jestem już za stary!

— Ile żądacie? — powtórzył Alfons, drżąc z gniewu.

— Nie można też żądać, aby syn baronowej Barne zebrał, podczas kiedy ja żyję z procentów... Na usta Alfonsa wystąpiła piana.

— Ile żądacie? — szepnął ochryplym głosem.
— Zważywszy wszystko dokładnie, — mówił z niewzruszonym pokojem Kalot, — ile, że sto tysięcy franków nie będzie za wiele. To przynosi pięć tysięcy rocznie...

— Więc sto tysięcy! Mój służący przyniesie wam pieniądze dziś w nocy. Powiedźcie tylko dokąd? Gdzie mieszkać? Ale jutro rano musicie stąd wyjechać!

— Naturalnie! Okolca tutejsza nie podoba mi się wcale!

— A teraz wynoście się! Piotr pójdzie z wami, po drodze możecie się z nim o wszystko umówić. Alfons nacisnął dzwonek i rzekł do wchodzącego Piotra:

— Idź z tym panem, a potem wróć zaraz, muszę ci wydać rozmaite dyspozycje!

Piotr spojrzął na Kalota tak groźnie, że nędznik drgnął przerażony.

— Stuchaj, przyjacielu, mówił, gdy obydwoj wyszli z pałacu, — nie rób żadnego głupstwa, bo chociażbym ja umarł, to moja żona pomściłaby mnie, a ona zna się na takich sprawach.

— Głupstwo! — mruknął Piotr.

Alfons czuł się formalnie złamanym, Kalot znalazł jego tajemnicę! I obiedwie jego zbrodnie stanęły znów przed nim — jedna w postaci krwawego widma, druga w okropnej, dotykającej rzeczywistości i to w chwili, gdy sądził, że stanął u celu swych najgorętszych życzeń i marzeń! Więc już teraz zaczyna się kara za grzechy? I jak się to wszystko skończy?

Nawpół przytomny upadł na krzesło, a myśl płątała mu się bezwładnie w zmąconej głowie. Czy nigdy już nie znajdzie spokoju? Nie śmiał nawet spojrzeć w lustro, obawiając się widoku własnej twarzy. Czuł tylko, że jest bładny jak trup i wiedział, że musi wzbudzić wstręt w Irenie. Gdyby ona weszła teraz i ujrzała go w takim stanie, to przerażona, uciekłaby natychmiast, zamiast rzucić się w jego objęcia i przyjmować jego pieczyoty.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

mających stałych walorach artystycznych. Dziś, gdy zagra-
niczne importy czy nowoczesne krajowej produkcji fabrykaty
sceniczne, po części na efekt kasowy obliczone, rozpanoszyły
się na scenie, niestety, także amatorskiej, dobrze jest, gdy
przemówi do nas pięknym językiem jeden z największych
komedjopisarzy: Fredro, i załśni niezrównanym rodzimym
humorem i komizmem.

„Sluby Panieńskie“ zaliczają się do najlepszych komedji.
Charaktery, zwykle głęboko ujęte w komedjach Fredry, na-
kreślone tu są mistrzowsko i nawiąskowo realnie. Nie wszy-
stkie jednak charaktery zostały należycie odtworzone w nie-
dzielnym przedstawieniu.

Wybił się na pierwsze miejsce swą grą stryjasek Radost,
odtworzony prawie świetnie. Grał dobrze i ze zrozumieniem.
Odtwarzający rolę Gustawa, niezapamiętany o tem, że
Gustaw, to bon vivant wprawdzie, ale w gruncie rzeczy chłop-
ak dobry, a jeśli ziewa w towarzystwie pań, a nawet nie-
chętnie się zdrzemnie, to tylko ze zmęczenia po nieprzespanej,
przelulanej nocy, pozatem jednak jest on grzeczny, układny
i dobrze wychowany. W kreacji zaś niedzielnej był to typ
nieco rubaszny. Chybiony natomiast był Albin. Albin zako-
chany, wiecznie tęskniący, wdychający, wylęwany czy roz-
paczy dlatego, że Klara zainteresowała się nim nie chce, to
nie manekin na sztywnych nogach czy laika o fizjognomji
ciągle uśmiechniętej, zataczająca się po scenie niewiadomo
dlaczego. Jeśli Albin wzbudza humor u widza, czy uśmiech
politowania, to dlatego, że jest charakterem aż nazbyt
młódkim, niezdecydowanym, zakoczonym, jak to mówi Maku-
szynski, na smutno. Jest to amant rozkilkwiony, ostatecznie
i plaksa, ale nie karykatura, bardzo mało z powyższych cech
ujawniająca. Role kobiece były dobre, najlepszą zaś Klara.
Radost i Klara to doskonały materiał na scenę amatorską.

Akcja sama była ożywną i popłynęła gładko, co rzadko
się zdarza na amatorskiej scenie lubawskiej. Dykcja, przy-
wiesz, szczególnie trudna, bardzo dobra, unikano starannie
tonu deklamatorskiego. Reżyserja wykazała sumienną robotę.
Reżyser zadał sobie widocznie wiele trudu, by, „Sluby Panień-
skie“ ze wczesnych stron wypadły dodatnio.

W każdym razie możemy być zadowoleni z tego wieczoru.
A może po pierwszej tej komedji Fredry ujrzymy na scenie
lubawskiej dalsze niemniej piękne komedje, jak „Damy i Huzary“,
czy zgola niezrównaną „Zemstę za mur graniczny“. Warto
się o nie pokusić, nie zrażając się mniejszymi czy większymi
usterekwami, czy też krytycznymi uwagami, mającymi jedynie
dobro sprawy na myśli.

Tyle co do przedstawienia samego. A teraz przykra uwaga,
odnosząca się do innej sprawy. Podczas przedstawienia kreślił
się pomiędzy sceną a pierwszymi rzędnymi krzesel chłopek
mniejszej czerolietni bez nadzoru. Zachowaniem się swo-
jem przekradzał i muzyce i widom podczas akcji na scenie.
Nikt się o niego nie troszczył, chociaż zachowywał się nie-
grzecznie. Nie możemy wstrzymać się od uwagi, że dzieci
młodoletnie nie powinny pozostać bez nadzoru starszych, a już
dzieci niegrzeczne wogóle o tym czasie nie powinny znajdować
się na sali.

Drugim dobrem widowniskiem na scenie lubawskiej to
„Krzyżacy“, wykonane 29 bm. przez zespół teatru grudziądzkie-
go pod dyr. p. Czarneckiego. Temat, wzięty z powieści Sien-
kiewicza, w inscenizacji A. Walewskiego, przywołał żywo
przed oczy owe sceny, tak mistrzowsko przez Sienkiewicza
opisane. Obok wi-łkich zalet, szlachetności i męstwa pol-
skich rycerzy oraz wielkiej miłości Zbyszka do Danusi,
widzimy zbrodnię, zdradę i gwałt zakonnych rycerzy, noszących
skrytobójczy oręż pod płaszczem, naszym znakiem krzyża.

Nie bez przyczyny zjawiają się „Krzyżacy“ w 10-letnią
rocznicę odzyskania Pomorza z pod jarzma, które od wieków
tak bardzo ciążyło na ziemiach polskich i poważne budzą
refleksje.

Jedną jednakże uwaga. Ceny, jak na obecne ciężkie
czasy, zbyt wygórowane. Teatr, także objazdowy, ma wy-
pełniać zadanie kulturalne. Rzecz taka, jak „Krzyżacy“, po-
winna być uprzywilejowaną także mniej zamożnej ludności,
warstwom jak najszerszym. Ceny powinny być zatem niższe.
Cel, jeśli rozehdzi się o kasę, tak samo byłby osiągnięty,
gdyż sala szczerzej byłaby zapełniona, zaś sukces moralny
byłby większy.

A wreszcie dobrze by było, gdyby w rozpoczęciu przed-
stawienia było cośkolwiek więcej punktualności.

W każdym razie, po ostatnim występie tego teatru
z dość bezsensowną komedją „Wojna i miłość“, są „Krzyżacy“
miłą niespodzianką.

Sp. inż. Rutkowski.

Nowemiasto. Na skutek operacji zmarł w szpitalu w Gdańsku
naczelnik Wydziału mechanicznego DKP Gdańsk inż. Rutkow-
ski. Sp. Rutkowski przed przybyciem do Gdańska był wice-
prezosem Dyrekcji Kolejowej w Poznaniu. Zmarły był wybit-
nym fachowcem, to też śmierć Jego przynosi wielką stratę
kolejnictwu polskiemu. Sp. inż. Rutkowski pozostawił żonę
i 5-ro dzieci. Smutkiem pogrzebionej rodzinie składamy
wyrazy szczerzego współczucia. Zaznaczyć wypada, że Zmarły
był synem ziemi lubawskiej, pochodził z pod Nowogrodzka.
R. i. p.

Wyświetlenie filmu z ramienia Dzieci Marji.

Nowemiasto. W niedzielę, dn. 2. bm. o godz. 5-tej ze
strony Stowarzyszenia Dzieci Marji wyświetlony zostanie w
sali szkoły powszechnej (2 piętro) film o św. Cecylii.
Wstęp dla członków stow. 30 gr., dla nienależących do
towarzystwa 50 gr.

Przypomnienie.

Nowemiasto. Przypominamy, że z okazji 10-lecia istnienia
Towarzystwa Gimn. „Sokol“ odbędzie się w niedzielę, dnia
2 lutego o godz. 9 w tutejszym kościele parafjalnym uroczyste
nabożeństwo, a o godz. 8 wieczorem na sali Hotelu Polskiego.
„Wieczornia Sokola“, na której program składa się:
1. Występ drużyny lekkoatletycznej na przyrządach.
2. Piramidy.
3. Przedstawienie amatorskie „W górę serca“. Podczas
przerw koncertować będzie orkiestra 67 p. p.

Zebrańie Związku Ziemiaków.

Nowemiasto. Dnia 4-go lutego, to jest w wtorek,
o godz. 15-tej w cukierni p. Rogowskiego staraniem lubawskie-
go Związku Ziemiaków, odbędzie się zebrańie odczytowe, na
którym p. inż. Zarzycki z Pom. Izby Rolniczej wygłosi referat
pt. „Podniesienie dochodu z obory i chlewni przez dobór
odpowiednich pasz“.

Na zebrańie powyższe zaprasza się wszystkich panów
rolników.

Panowie członkowie Związku Ziemiaków proszeni są o przy-
bycie na godzinę 12-tą ze względu na omówienie bardzo
ważnej kwestji tj. nowych kredytów.

Zarząd Związku Ziemiaków.

Nieszczęśliwy wypadek na tartaku.

Nowemiasto. Dn. 23 bm. przed poł. zdarzył się na
tartaku p. Schubringa nieszczęśliwy wypadek. Mianowicie
Jan Klusiewski, syn rolnika z W. Głębeczaka przywiózł drze-
wo i przy składaniu szarpał sobie nogę powyżej kostki. Nie-
szczęśliwego odtawiono bezwzględnie do miejsc. szpitala pow.

Każdy „święty“ ma swoje wykryty.

Naguzowo. W czasie nieobecności w domu rolnika
A. Lewalskiego z Naguzowa zatrudniony a niego syn rolnika
L. z Naguzowa wywiózł z niesamklniętego strychu domu

Niniejszy numer

jest pierwszym w lutym.
Kto jeszcze nie zapisał sobie

„D R W Ę C Y“

na nowy miesiąc powinien to na-
tychmiast uczynić.

mieszkalnego około pół centnara rzepniku i ukrył go w sto-
dole w młóckarni. Zauważyła to jednak córka p. Lewalskiego
i z tego poszło, że kradzież wyszła na jaw. Przychwycony
przy niej młody L. jednak nie dał jeszcze za wygrane i próbo-
wał wykręcić się sianem tłumacząc, iż wyniósł rzepnik dla
tego ze strychu do stodoły, żeby go przeczyszczyć. W tem jednak
sęk, że rzepnik ten już był oczyszczony, a tłumaczenie się tego
rodzaju było zwykłym złodziejskim wykrętem. Ostatecznie
sprawa pójdzie przed sąd, a ów młody „jegomość“ oleju z tego
rzepniku smakować nie będzie.

Kradzież drobiu.

v Brzeziny. W ub. tygodniu w nocy włamano się do
chlewni rolnika J. Piotrowskiego z Brzeziny i skradziono 3 gęsi
i 2 kaczki, ogólnej wartości 60 zł. Jak ze śladów można
wnioskować, sprawców było dwóch, którzy też na miejscu
drób zarzegli i unieśli w stronę Szwarcenowa. Dochodzenia
za złodziejami drobiu są w biegu.

Z Pomorza.

Uleczka więźniów.

Brodnica. Dn. 29 bm. około godz. 8 po poł. zbiegło
z więzienia sądowego 2 więźniów i to 23-letni Podgrudał
Bronisław, z zawodu robotnik, ostatnio zamieszkały w Mławie,
skazany na 3 lata więzienia i 39-letni Konieczko Aleksander,
z zawodu robotnik, ostatnio zamieszkały w Woli Kanigow-
skiej, skazany na 4 lata więzienia. Wymienieni wydostali się
na wolność za pomocą przepitowania krat, czego najprawdo-
podobniej dokonali nocą — i zbiegli w niewiadomym kierunku.
Władze zarządziły posęgi za zbiegami.

Kto stoł na czele Be Be w Działdowie.

Pod tym nagłówkiem pisze „Słowo Pomorskie“, co na-
stępuje:

„Niejednokrotnie ludzie o zaszarganej przeszłości wcho-
dzą w szeregi nowotworzących się partji i tam pod takim lub
innym hasłem wypływają na powierzchnię życia publicznego.

Podobny wypadek zaszedł w Działdowie, gdzie podczas
wyborów do Sejmu występował na rzecz 30-ki niejaki p.
Jabłoński, który dobił się w sanacji stopnia prezesa tutejszego
Kola Be-Be.

Podczas ostatnich wyborów do Rady Miejskiej p. Jabłoński
utworzył listę nr. 4 i z tej listy wszedł jako radny do Rady
Miejskiej. W czasie akcji wyborczej zjednoczone listy nr.
2, 5 i 6 wydały wspólną odezwę przeciwko p. Wł. Jabłońskie-
mu, zarzucając mu ni mniej ni więcej, jak tylko to, co
następuje:

1. Wyrokiem sądu powiatowego w Działdowie w roku 1906 z par.
223 a k. k. na grzywnę 150 mk. lub 10 dni więzienia.
2. Wyrokiem Izby Karnej w Brodnicy z dnia 3. 10. 1912 r.
na 9 miesięcy więzienia i 1000 mk. lub 100 dni więzienia za
oszustwo.
3. Wyrokiem sądu powiatowego w Działdowie w roku
1913 na 4 tygodnie więzienia za kradzież.
4. Wyrokiem Izby Karnej w Niborku z dnia 26. 9. 1919 r.
na 7 tygodni więzienia za kradzież.
5. Wyrokiem sądu pokoju w Działdowie w roku 1922 na
100 mk. grzywnę za występki.
6. wyrokiem sądu powiatowego w Działdowie z dnia 24.
7. 1923 r. na grzywnę 20.000 mk. lub więzienie po 150 mk za
jeden dzień za występki.

P. Jabłoński po wydaniu tej odezwę dał słowo honora,
że skoro przejdzie jako radny, to ustąpi miejsca swemu na-
stępcy i że urzędu radnego miasta piastować nie będzie.

Przyrzeczenia p. J. nie dotrzymał, wobec czego radni
miasta Działdowa zaraz na pierwszym posiedzeniu Rady w
dniu 5 stycznia 1930 r. stwierdzili, że p. Jabłoński podstępnie
nadużył zaufania wyborców i dlatego oświadczyli, że nigdy
nie będą uważali p. J. za swego kolegę, — a zarazem piętnują
tego rodzaju postępki.

Opinia oczekuje teraz oświadczenia centrali Be-Be w
Toruniu oraz innych czynników miarodajnych.
Spodziewać się należy, że centrala Be-Be w Toruniu
spowoduje swojego prezesa do złożenia podstępnie zdobytego
mandatu i każe mu się usunąć wogóle w zacisze domowe.“

Samobójstwo.

Wąbrzeźno. Onegdaj zaleziono bez życia 54-letnią
Paulinę Głose, żonę rolnika, która odebrała sobie życie przez
powieszenie. Dochodzenia wykazały, że denatka zdradzała
objawy umysłowo chorej i dzień przed samobójstwem mówiła
rodzinie, że się powiesi, na co jednak nie reagowano.

Wypadek na ćwiczeniach wojsk.

Grudziądz. Na placu ćwiczeń dywiz. kursu pionierów
podczas wysadzenia niedopałów, w Grudziądzu, uległ silnym
poparzeniom por. Jan Staszczewicz z 65 p. p. i sierż. sztab.
Kostuch z 66 p. p.

Ciężko rannego por. Staszczewicza odtawiono samolotem
do szpitala wojskowego w Toruniu. Sierż. Kostucha wkrótce
potem tydzie zakończył. Zbadaniem przyczyna nieszczęścia
zajęły się władze wojskowe.

Dalsza redukcja robotników.

Grudziądz. Zakłady przemysłowe „Pe-Pe-Ge“ w Gru-
dziądzu, zatrudniające 5400 robotników, od poniedziałku ogra-
niczają czas pracy w niektórych oddziałach do 4 dni w ty-
godniu.

Również zapowiedziana jest redukcja 400 robotników w
fabryce Herzfeld i Victorius.

„Unia“ na 5 tygodni zamknęła produkcję.

6 i 7 lutego rb.

już ciągnięcie IV. klasy 20 Państwowej
Loterji Klasowej.

Kto jeszcze nie odnowił lub nie nabył
losu, niech bezzwłocznie spieszy do

kolektury „Drwęca“ w Nowemmieście
i filjach w Lubawie i Lidzbarku.

Czy zaopatrzyłeś się już w 10-cio grozowe nalepki iluminacyjne „Pomorze Ojczyźnie?“

Ostatnie wiadomości.

Pan Prezydent Rzplitej wyjechał do Spaly.
Warszawa. P. Prezydent Rzplitej wyjechał dziś
po południu do Spaly.

**Marsz. Piłsudski przyjął protektorat
nad 10-leciem przejęcia wybrzeża
morskiego.**

Warszawa. Marsz. Piłsudski przyjął protektorat
nad uroczystością 10-lecia przejęcia przez Polskę
wybrzeża morskiego. Uroczystość ta przypada dnia
10 lutego rb.

Uchwały budżetowej komisji sejmowej.

Warszawa. Sejmowa komisja budżetowa przy-
jęła w głosowaniu wniosek p. Rataja, by przezna-
czyć z rezerw kasowych 122 mlj. zł na cele po-
żytkowe dla drobnego rolnictwa, a również na
wypłatę 1/3 zaległego dodatku mieszkaniowego, od-
rzucono jednak wniosek niektórych klubów wyzna-
czenia 51 mlj. na podwyższenie o 5 proc. poborów
urzędniczych.

Obniżenie stopy dyskontowej Banku Polskiego.

Warszawa. Na nadzwyczajnym posiedzeniu 30 bm.
pod przewodnictwem prezesa Banku Polskiego p.
Wróblewskiego Rada Banku uchwaliła od dnia 31
bm. obniżyć stopę dyskontową z 8 i pół proc. na
8 proc., a stopę zastawową z 9 i pół proc. na 9 proc.

Posel sowiecki wręczył swe listy uwierzytelniające.

Warszawa. Dni 5 po pol. wręczył na Zamku P.
Prezydentowi Rzplitej listy uwierzytelniające po-
sel sowiecki Antoni Owsienko. W swem prze-
mówieniu zarzączył, że rząd sowiecki dąży do
utrzymania i wzmożenia dobrych stosunków są-
siedzkich z Polską, na co P. Prezydent odpowiedział,
że i Polski dążeniem jest utrzymywanie dobrych sto-
sunków ze Sowietami.

Otwarcie mostu i odcinka kolejowego polsko-rumuńskiego.

Zaleszczyki. Dziś rano podsekretarz stanu w
Ministerstwie komunikacji, p. Czapski i rumuński
podsekretarz stanu, Gafencu, dokonali otwarcia od-
budowanego mostu na Dniestrze w Zaleszczykach
oraz odcinka kolejowego, biegnącego z Zaleszczyk
przez terytorjum rumuńskie do Kołomyj.

Uczestników uroczystości podejmowały władze
polskie w Zaleszczykach, a rumuńskie w Czerniow-
cach. W uroczystości wziął m. in. udział poseł
Rzeczypospolitej Polski w Bukareszcie, p. Szembek.

Tragiczny wypadek na lodzie.

Chełmno. Onegdaj po południu, podczas ślizgania się
na jeziorze frydeckim, wpadł do wody 13-letni Edward
Kirstein.

Na krzyk chłopca przybiegli do brzegu jeźdźcy prze-
chodnie, nie mogąc jednakże tonącemu chłopcu pomóc ze
względu na brak odpowiednich przyrządów ratowniczych.
Jednakże z posród tłumy, rosnącego z każdą chwilą, wybiegli
13-letni Jankowski i podszedłszy po drabce do tonącego
chłopca, usiłował go uratować. Nie udało mu się to jednakże,
z powodu kruchego lodu, który łamał się co chwilę.

Położenie obojga stawało się coraz kryciejsze.
Po półgodzinnej prawie walce Jankowski opuścił siły
tak, że chłopca zmuszony był puścić. Kirstein utonął,
a utonąłby również Jankowski, gdyby nie pomoc rybaków,
którzy zabrali bezprzytomnego do łodzi, a następnie rozpoczęli
poszukiwania ciała Kirsteina, które zostało wyłowione sęcią.
Jankowski zaś leży dość poważnie chory w szpitalu.

Straszny ten wypadek powinien być groźnym memento
dla rodziców, by nie pozwalali dzieciom chodzić po słabym
obecnie lodzie.

Wyrodney syn zamordował matkę.

Bydgoszcz. Dn. 23 bm. w mieszkaniu emer. urzędnika,
St. Efferta, dokonane potworne morderstwo. U p.
Efferta zatrudniona była jako gospodyni 57-letnia Kazimiera
Cechman, mając przy sobie 18-letniego syna, Edwarda, ucnia
litograficznego.

Gdy tragicznego dnia wiecz. Edward powrócił do domu,
matka jego czyniła mu wyrzuty z powodu lekkomyślnego
prowadzenia się i zażądała, by nastąpiła zmiana na lepsze.

Wyrodney syn w odpowiedzi zaczął matkę odpowiadać w
ordynarny sposób, następnie chwycił rewolwer i dwukrotnie
strzelił do matki, kładąc ją trupem na miejscu.

Następnie, chcąc popełnić samobójstwo, skierował broń
do siebie i to w lewy bok i skroń. Strzał, skierowany w
okolice brzucha, nie był groźny, natomiast drugi, skierowa-
ny w skroń, spowodował utratę jednego oka, które wypłynę-
ło, drugie zaś zostało poważnie uszkodzone.

Zwłoki matki przewieziono do kostnicy, niedoszłego zaś
samobójcę do lecznicy, gdzie poddane go natychmiastowej
operacji. O ile da się go uratować, zostanie on ślepym na
całe życie.

Bezczelny napad rabusiów.

Wejherowo. Dnia 22 bm. napażnięty został na szosie
Sulitycy—Minkowice wracający furmanką do domu rolnik
Paweł Pestelenc. Otóż z samochodu, który krównał się z fur-
manką, wyskoczyło dwóch osobników i walczyło na wóz.
Jeden z nich, zatkawszy ręką usta P., przegwał go przez poręcz
siedzenia, drugi zaś ostrem jakimś narzędziem rzeził mu
margarytkę i wydobyl z kieszeni portfel, w którym znajdo-
wało się 50 zł. gotówki. Po dokonaniu tego czynu napażnięcy
wskoczyli do samochodu i odjechali w kierunku Krokowa.
Dochodzenia w toku.

Nie zapomaleli w Gdańsku o „geburststagu Kalzera“.

Gdańsk, 28. 1. Narodowy Związek b. oficerów niemieckich obchodził wczoraj 75-tą rocznicę urodzin b. cesarza niemieckiego.

Przy tej sposobności b. pułk. v. Nollendorf wygłosił przemówienie, w którym podkreślił, że oficerowie do tej chwili dochowali przysięgi wierności, złożonej swego czasu cesarzowi Wilhelmowi. W dalszym ciągu mówca wyraził ubolewanie, że cesarz nie może powrócić do Rzeszy niemieckiej.

Przemówienie swoje zakończył Nollendorf oświadczeniem, stwierdzającym niezłomną wierność b. oficerów dla idei monarchistycznej. Uroczystość zakończono wzniesieniem okrzyku na cześć b. cesarza.

Niebezpieczne zamysły. — Rząd angielski za rewizją traktatów.

London. Angielski minister spraw zagranicznych Henderson, odpowiadając pisemnie na interpelację w Izbie gmin, oświadczył, że rząd angielski jest zwolennikiem istotnego stosowania art. 19 paktu Ligi Narodów, który przewiduje rewizję trak-

tów pokojowych z r. 1919, gdy warunki uczynią ją pożądaną.

Ruch towarzystw.

Nowemiasto. Walne zebranie Tow. Sam. Rzemieślników odbędzie się w niedzielę, dnia 9 lutego w lokalu p. Strehla o godz. 5-tej z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.
3. Sprawozdanie p. A. Duszyńskiego z przyjęcia p. Wojewody, wręczenie 4 memorjałów i odpowiedzi na to.
4. Podanie do wiadomości okólników Zarządu Z. Rz.
5. Przeczytanie protokołu z ostatniego Walnego zebrania.
6. Sprawozdanie sekretarza z czynności Towarzystwa.
7. Sprawozdanie skarbnika.
8. Udzielenie staremu Zarządowi absolutorjum.
9. Wybór Marszałka na walne zebranie.
10. Wybór nowego Zarządu.
11. Płacenie zaległych składek i przyjęcie nowych członków.
12. Wolne wnioski.
13. Zamknięcie.

Uwaga: W razie przybycia niedostatecznej ilości członków odbędzie się ponowne zebranie pół godz. później bez względu na ilość obecnych. O jaknajliczniejszy udział członków prosi Zarząd.

Jarmarki w lutym.

- 5: Lubawa b. k.
- 6: Brodnica b. k.
- 11: Jabłonowo kr. b. k.
- 13: Grodziczno b. k.
- 19: Górzno b. k. św.

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Notowania oficjalne z dnia 31. 1.
Płacone w złotych za 100 kg.

Zyto	22.50—23.00
Pszonica nowa	35.50—36.50
Jęczmień browarowy	24.50—26.50
Owies	16.50—17.50
Mąka żytnia 70 proc.	35.50—
Mąka pszenna 65 proc.	55.50—59.50
Otręby żytnie	14.00—15.00
Otręby pszenne	16.00—17.00

Uwaga: Ogólne usposobienie spokojne.

Za redakcję odpowiedzialny: Wacław Stawicki w Nowemmieście.
Za ogłoszenia redakcja nieodpowiada.

Całkowita wyprzedaż!

Z powodu likwidacji przedsiębiorstwa rozpoczynamy z dniem 1-go lutego 1930 r. całkowitą wyprzedaż wszelkich materiałów bławatnych — konfekcji i towarów krótkich po cenach własnego kosztu!

MATERJAŁY DAMSKIE:

Gabardyny od zł	13.50
ryps pop. „ „	5.50
pop. wel. „ „	3.30
szewloty „ „	2.80
krata wel. „ „	6.—
„ pół wel. „ „	3.20

Kretony od zł	1.15
Woale gl. „ „	4.50
„ des. „ „	4.80
muśl. wel. „ „	6.50
muślinki „ „	1.80
batysty „ „	2.45

Jedwabie	
Crepe satin od zł	26.—
„ Georgette „ „	19.50
„ de chine „ „	14.50
Yapon „ „	8.50
Taffet „ „	18.50
Eolieny „ „	5.50

Tow. białe i różne.	
Płótna szer. 70, 80, 90 od	1.15
„ 1.30—2 mtr. „ „	2.85
damasty 130—160 „ „	3.60
ręcznikowe „ „	0.85
inlety 80—160 „ „	2.65
pościelowe 80—160 „ „	1.15

Materiały męskie wel.	
Kangarny od zł	26.—
gabardyny „ „	18.50
sukna „ „	8.50
Crepe czarne „ „	26.—
kordy wel. „ „	14.50
flausze „ „	8.50

Firany odpas. — Kapy na łóżka. — Kołdry watowane. — Parasole. — Ceraty. — Lauferdy. — Kapełuszki czapki oraz wszelkie towary krótkie sprzedajemy także po cenach własnego kosztu.
Konfekcja damska płaszcze od 55—180 złotych.
Konfekcja męska — płaszcze, jupy — kurtki — ubrania męskie oraz dziecięce.

Męskie bawełn.	
Cejgi poj. szer. od zł	1.90
„ podw. „ „	2.60
manesztry „ „	3.80
kord cejg. „ „	5.80
gabardyny baw. „ „	5.90

B-CIA NADOLNI, LUBAWA, Rynek 5, telefon 55.

Po ukończonej likwidacji otwiera się nowy skład po firmą: **TADEUSZ NADOLNY.**

Tow. Pow. i Wojaków Rakowice

urządza dnia 2 lutego rb. o godz. 17-tej na salce p. Pszeniczki w Łązku

ZABAWĘ

taneczną, na którą uprzejmie zaprasza Zarząd.

W niedzielę, dnia 2 lutego rb. urządza

Tow. Pow. i Wojaków Zwiniarz

ZABAWĘ

TANECZNĄ

na sali p. Czaplńskiego w Zwiniarzu. Początek o godzinie 17-ej. Czysty zysk przeznaczona się na sztandar. Uprzejmie zaprasza Zarząd.

FORMULARZE

poleca Księgarnia „Drwęca“

Przetarg publiczny

na sprzedaż

około 200 m³ drewna użytk. sęsnowego (budulec) z lasu majątku Rynek, powiatu lubawskiego, stacja kolejowa Lidzbark. Gatunek drzewa III. i IV. klasy.

Oferty z podaniem ceny za 1 m³ drewna należy nadesłać do Starostwa Powiatowego w Nowemmieście z napisem: „oferta na sprzedaż drzewa“ w terminie najpóźniej do piątku, dnia 7 lutego 1930 godz. 12 w poł., w którym to dniu nastąpi otwarcie ofert w obecności interesowanych.

Wadium wynosi 5 procent ceny ofertowej, które należy złożyć przed odbyciem przetargu. Zastrzega się prawo dowolnego wyboru, względnie odrzucenie wszystkich ofert bez podania powodów.

Nowemiasto, dnia 29 stycznia 1930 r.

Zarząd przymusowy lasu majątku Rynek. STAROSTA POWIATOWY: (—) A. Bederski.

Z powodu nieuwzględnienia reklamacji w pobraniu nadmiernego podatku przemysłowego, zostanie mój

MŁYN

od 1-go lutego rb.

zamknięty
E. KASTRAU, Bratjan.

Dzierżawa.

Położoną parcelę przy ul. Sienkiewicza wydzierżawi się

w pojedynczych parcelach, najchętniej w całości ogrodowemu. Zgłoszenia przyjmują

„ROLNIK“ w Nowemmieście Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z ograniczoną odpowiedzialn.

Trzcinę i cegłę

na dogodnych warunkach ma do oddania majątkość Kozłowski p. Lidzbark. Zarząd Majętności.

Od zaraz na sprzedaż

4 morgowy

ogród

z budynkami

stosowny dla ogrodnika, 10 mrg. ziemi, w tem łąka z torfem.

Jan Kurlenda,

Lubawa, ul. Kopernika.

Wyborową

kapuste

kiszoną i ogórki kiszone poleca

Stanisław Roat, NOWEMMIĘŚCIE, tel. 38.

Walne Zgromadzenie

Banku Ludowego w Nowemmieście n. Drw.

odbędzie się

we wtorek, 11-go lutego 1930 o godz. 1-ej po połud. w lokalu bankowym.

PORZĄDEK OBRAD:

1. Zagajenie i ukonstytuowanie binra.
  2. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1929.
  3. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
  4. Podział zysku.
  5. Uchwała z art. 46 ust. 2 i 3 ustawy o spółdzielniach.
  6. Uzupełnienie § 23.
  7. Remunercja Rady Nadzorczej.
  8. Wybór członków Rady Nadzorczej.
  9. Wnioski bez uchwał.
- Sprawozdanie, bilans oraz rachunek zysków i strat, wyłożone są w biurze.

Nowemiasto, dnia 27 stycznia 1930 r.

Bank Ludowy

Spółdzielnia kredytowa z odpowiedzialnością nieograniczoną w Nowemmieście n. Drwęcą.

RADA NADZORCZA:

Ks. profesor Dembiński, prezes.

Gmina Lubatynk

wydzierżawi

polowanie

8 lutego rb. o godz. 10-ej

najwięcej dającemu.

Zakrzewski, sołtys.

2 pokoje umeblowane

z używaniem radja, ewentualnie kuchni, mam zaraz do wynajęcia.

Kto wskaże eksp. „Drwęca“.

Potrzebna

dziewczyna

do pomocy gospodyni.

Maj. Pręgowizna.

Wydzierżawie natychmiast

gospodarstwo

80 morgowe lub zamienię na oberżę z salą i konsensem oraz z ziemią, zarazem sprzedam 4 morgi łąki w Katągach.

Lichnerowicz,

Pokrzydowo, st. Szramowo.

Zgłoszenia na kupno łąki przyjmuję Deuter, Katuga.

Zgubiono

dnia 21 stycznia 1930 r.

1 rękawicę

futrzaną

z mankietem.

Uczciwy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem do Młji „Drwęca“ w Lubawie.

W lokalu I. Rogowskiego

w Nowemmieście

koncertuje

od soboty, dnia 1-go lutego r. b.

pierwszorzędny duet

salonowy.

Początek koncertu w dni powszednie od godziny 7 wiecz. w niedzielę od godz. 4 po poł.

Ostrzegam

pewne osoby przed dalszym fałszywym rozgłaszaniem, jakoby mnie moja praktyka została wzbroniona, ponieważ dotąd nie zaszło w mojej praktyce nic karygodnego, nie jest mi też i wzbroniona i jak dotąd, tak i nadal praktykuję, a osoby, których nazwiska mi są znane, pociągnę w razie niezaprzestania do sądowej odpowiedzialności.
Anna Żmudzińska, położna, LUBAWA.

W sobotę, dn. 1 lutego rb.

o godz. 6-tej wieczorem

począwszy, w piwiarni

ŹRÓDŁO OBYWATELSKIE

kielbasa z kapustą,

wieprzowe nogi i piwo

bockowe,

na które zaprasza uprzejmie

Szymon Wierociński,

NOWEMMIĘŚCIE.

Potrzebny od 1 kwietnia rb.

pasterz

z zaciągami,

który zarazem dój obejmie,

Majątek Lipowydwór.

Wszelkie

DRUKI

wykonuje po cenach

umiarkowanych

Drukarnia „Drwęca“

w Nowemmieście.

Zgubiłem

na szosie z Mrocza do Nowego-

miasta

skórzaną teczkę

ze znajdującymi się w niej różnemi papierami i parą nowych lakierków z gazetami.

Uczciwy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem a p. **B. Kłosowskiego** Nowemiasto, telefon 76.